

Naam geadresseerde
Adres Provincie Partij Bureau
Postcode Provincie Partij Bureau
Nederland

XX maart, 2023

Betreft: Oproep opnemen Energie & klimaat onderwerpen in coalitieakkoord van de provincie

Geachte [naam lijsttrekker] en [naam beoogd kandidaat Gedeputeerde],

Nederland zit vol in de transitie richting een volledige duurzame energievoorziening. Fossiele brandstoffen vervangen door duurzame bronnen is noodzakelijk voor een toekomstig robuust energiesysteem dat Nederland meer energie onafhankelijk zal maken. Deze opgave wordt breed gedeeld. In Nederland zijn daarom verschillende afspraken gemaakt voor het behalen van de klimaatdoelen, zoals het [Klimaatakkoord](#) en de [Klimaatwet](#). De NVDE heeft op basis van de gemaakte afspraken opgeschreven hoe de Klimaat en Energieparagraaf van een provinciaal coalitieakkoord er idealiter uit ziet en roept op deze als leidraad te nemen tijdens de onderhandelingen van de provinciale coalitievorming.

Met het ondertekenen van het Klimaatakkoord in 2019 via het Interprovinciaal Overleg hebben de provincies zich gecommitteerd aan het behalen van de Nederlandse klimaatdoelen. Dit betekent dat provincies de komende jaren een duidelijke rol hebben in het ontwikkelen van beleid en het sturen op naleving van gemaakte klimaatafspraken. Het opnemen van duidelijke klimaatambities in de collegeakkoorden is cruciaal voor het behalen van de klimaatdoelen in 2030. Provincies kunnen als aanjager en gesprekspartner richting en gemeenten doorslaggevend zijn in de omslag naar nieuwe energievormen. Maar provincies hebben ook de verantwoordelijkheid om sturend op te treden waar dat nodig is.

Verschillende overheden hebben afspraken gemaakt over Regionale Energie Strategieën en het is zaak dat deze afspraken worden nageleefd. Eind 2022 [constateerde](#) het Nationaal Programma RES dat de regio's in 2023 [flinke stappen](#) moeten zetten om de eigen RES-doelen te realiseren. En met het loslaten van het plafond voor hernieuwbare elektriciteit ontstaat meer ruimte voor verdere groei van duurzame energie op land. Provincies hebben een voortrekkersrol in de realisatie van deze doelen. Hiermee hebben Statenleden een duidelijke opdracht tijdens het vormen van de colleges.

In de bijlage treft u een voorstel aan vanuit ons met belangrijke onderwerpen voor de provincie de komende vier jaar op het gebied van klimaat en energie. Onze oproep is deze onderdeel te maken van uw komende provinciale collegeakkoord. Het document is samengesteld op basis van een brede samenwerking van marktpartijen.

Met vriendelijke groet,

Olof van der Gaag, voorzitter NVDE

Bijlage

Onderstaande is opgesteld vanuit de NVDE in samenwerking met marktpartijen in Nederland. Onze oproep is om dit hoofdstuk *Klimaat en Energie* op te nemen als onderdeel van een provinciaal collegeakkoord. Volgens ons bevat dit concept hoofdstuk de noodzakelijke en relevante handvatten voor de provincie om de energietransitie te versnellen.

Klimaat en Energie

De provincie staat de komende jaren voor de opgave om uitvoering en sturing te geven aan regionaal klimaatbeleid. Het opnemen van duidelijke ambities voor klimaat en energie is noodzakelijk voor het behalen van de klimaatdoelen in 2030. Provincies hebben een faciliterende rol als aanjager en gesprekspartner richting gemeenten en bedrijven, en ook een sturende rol als regionale overheid. Verschillende overheden hebben afspraken gemaakt over Regionale Energie Strategieën. Eind 2022 constateerde het Nationaal Programma RES dat regio's in 2023 flinke stappen moeten zetten om de RES-doelen te realiseren. De provincie zal alles doen om de afspraken over de RES doelen en de ambitie van 55 TWh op land te behalen. De provincie heeft een voortrekkersrol betreft klimaatbeleid in de regio.

Ontwikkelen duurzame energie op land en gebouwen

- De provincie ondersteunt het nut en noodzaak van hernieuwbare energie op land. De ambities vanuit de RES 1.0 zullen in 2023 vertaald worden in specifieke zoekgebieden, concrete locaties voor zon-, wind- en waterenergie en warmte-transitievisies naar concrete uitvoeringsplannen per wijk.
- De provincie gaat specifieke zoekgebieden en potentiële locaties voor het opwekken van duurzame energie aannemen bij het *Programma Opwek Energie op Rijksvastgoed*, met het verzoek om de reikwijdte van dit programma te verbreden naar alle hernieuwbare energievormen die de provincie heeft opgenomen in de RES.
- De provinciale omgevingsvisie wordt aangepast om het klimaatbeleid aan te sluiten bij de regionale doelen. De provincie gaat daarom aan de slag met de planning voor de inrichting van energiehubs (opwek, vraag, omzetting en opslag) en energie-infrastructuur via een provinciale omgevingsvisie. De omgevingsvisie zal specifiek zoekgebieden en concrete locaties voor duurzame projecten bevatten.
- Om tempo in de vergunningverlening voor windprojecten te behouden gaat de provincie de ruimtelijke procedures voor hernieuwbare energie-opwek en infrastructuur rondom wind trekken, in plaats van dit te delegeren naar gemeenten. De provincie pakt zijn rol als bevoegd gezag op en neemt daarom de verantwoordelijkheid om samen met de betrokken medeoverheden en initiatiefnemer(s) de benodigde projectorganisatie op te zetten en stuurt bij de start van een project aan op een gezamenlijke planning met initiatiefnemers. Processen en onderzoeken worden zoveel mogelijk parallel doorlopen in plaats van volgorde. Voor zon projecten ziet de provincie er op toe dat gemeenten snelheid houden in procedures rond vergunningverlening voor duurzame energie-opwekking en uitbreiding van netinfrastructuur.
- De uitvoeringsstrategie Zon op Gebouw is de basis voor beleid bij gemeenten om ondersteuning te bieden aan gemeenten door kennis en relaties met bouwgeïnteresseerden op te bouwen.

- Voor eind 2023 publiceert de provincie een plan over waar verzwaring van de energie-infrastructuur komt op basis van de groei van vraag om de energie-infrastructuur goed aan te laten sluiten bij de klimaatdoelstellingen van 2030. Dit is onderdeel van het provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (pMIEK).

Duurzame mobiliteit en laadinfrastructuur in de regio

- In de Meerjarenprogramma's Infrastructuur Ruimte en Transport (MIRT) geeft de provincie prioriteit aan OV-projecten die woon- en werkgebieden ontsluiten. Ook neemt de provincie op dat het regionaal openbaar vervoer, waarvoor de provincie concessiehouder is, volledig emissievrij is in uiterlijk 2030.
- Het inkoopbeleid wordt aangepast zodat het wagenpark van de provincie volledig zero-emissie zal zijn in 2030. Ook aanbestedingen voor onderhoud van infrastructuur zullen zoveel mogelijk gericht worden op duurzame aspecten, zoals het gebruik van elektrische mobiele werktuigen en energiebesparing tijdens het project.
- De provincie ontwikkelt een laadvisie die regelmatig aan de nieuwste inzichten wordt aangepast. Daarin worden de ambities uiteengezet voor laadfaciliteiten langs provinciale wegen en laadpunten voor een provinciaal dekkend netwerk voor zowel personenvervoer als logistiek, inclusief concrete uitrolstrategie. De provincie zet in op koppelmogelijkheden zoals het combineren van duurzame energieopwekking en ontwikkeling van laadinfrastructuur.
- Bedrijventerreinen zijn cruciaal om de logistieke sector over te laten stappen op elektrisch rijden. De provincie neemt het bevoegd gezag van kleine gemeenten over om deze gemeenten te ondersteunen en gaat samen met de zogenaamde Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL)-regio's het gesprek aan met bedrijventerreinen

Verduurzaming industrie en bedrijven

- In Nederland geldt een energiebesparingsplicht, die medio 2023 wordt geactualiseerd. De provincie gaat de energiebesparingsplicht actief handhaven en zal daartoe personeel inzetten en ook scholen voor dat doel.
- De ROM wordt uitgebreid met het faciliteren van verduurzaming van de warmtebehoefte van bedrijven.
- De provincie gaat gesprekken aan over de mogelijkheden van nieuwe circulaire verdienmodellen voor agrariërs.
- De provincie verschaft duidelijkheid over de rol van het waterstofnet en waar deze wordt aangelegd.
- De provincie zet in op omscholing van personen met een praktijkberoep richting de energietransitie.
- De provincie stimuleert de dialoog tussen burgers en initiatieven van onderop en informeert burgers over de veranderingen die nodig zijn in het kader van de energietransitie.

Verduurzaming gebouwde omgeving

- De provincie geeft prioriteit aan het afgeven van adviezen omtrent de vergunningsaanvragen voor aardwarmte binnen de regionale warmte en energieplannen, en inventariseert mogelijkheden van duurzame warmtebronnen die in de wijkuitvoeringsplannen een rol kunnen spelen.
- De provincie gaat gebouwen met de slechtste energie labels aanpakken in de utiliteitssector.
- De provincie gaat energiearmoede aanpakken door budget vrij te maken voor het isoleren van de armste wijken.